

Samuel Champlain verovert Canada. Aanval op een Canadees Indianendorp. 1610.

In opdracht van de koning : Samuel Champlain in Canada

« Een samenzwering, zeg je ? Wie is erbij betrokken ? » De man noemde vier namen en zei verder dat men hem nog die nacht wilde ombrengen. « Ik zou zelf meedoen », bekende de bevende man, « maar ik kan het niet, nee ! Mijn geweten laat het niet toe ». « Goed, zwijg dan », zei Champlain, « en laat vooral niets merken ». Zonder dralen riep hij zijn beste mensen bij elkaar, verstopte ze aan boord van het schip, dat in de St.-Lawrencerivier voor anker lag, en liet de samenzweerdere aan boord komen. De muiters waren totaal verrast. « Geen grapjes ! Jullie zijn gearresteerd », riep Champlain. De aanstoker werd ter dood veroordeeld. Hij eindigde aan de galg.

Wie was Samuel Champlain ? En waarom maakte hij gebruik van zo'n gruwelijke middelen ?

Hendrik IV, de koning van Frankrijk, had hem naar Canada gestuurd, om het land voorgoed voor Frankrijk in bezit te nemen en het voor Franse kolonisten te ontsluiten.

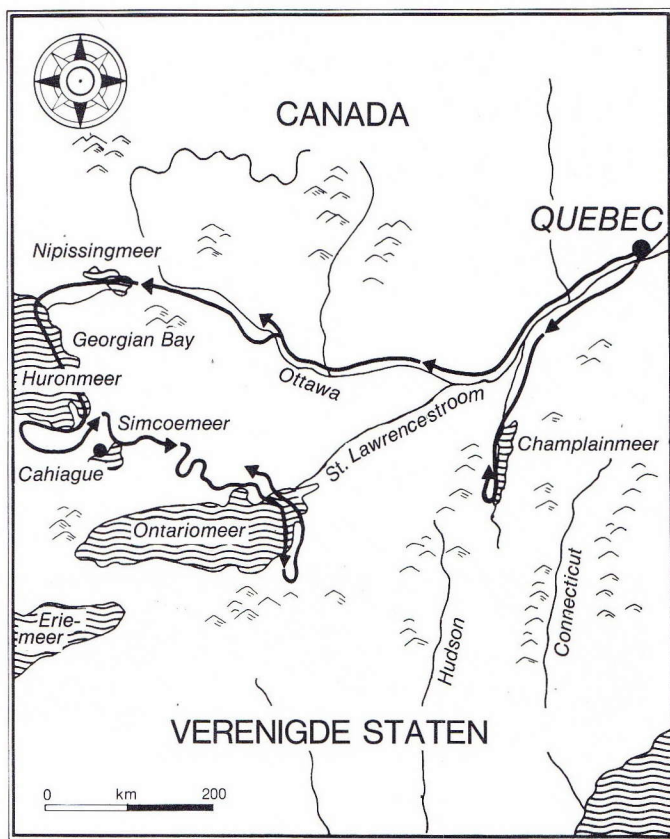
Toen werd zijn onderneming bedreigd door deze gevaarlijke muiterij. Hij had met

31 man aan de oevers van de St.-Lawrenceestroom een kleine nederzetting gebouwd : Quebec, vandaag een grootstad ! In die tijd bestond Quebec slechts uit enkele blokhutten, omgeven door een verdedigingsmuur van aangepunte houten palen. Men schreef winter 1609/1610. Buiten heerste een verschrikkelijke koude, en het schip in de stroom zou de enige mogelijkheid zijn geweest om te ontsnappen aan de kou en de vijandelijk gezinde Indianen.. En dat was precies het plan van de muiters.

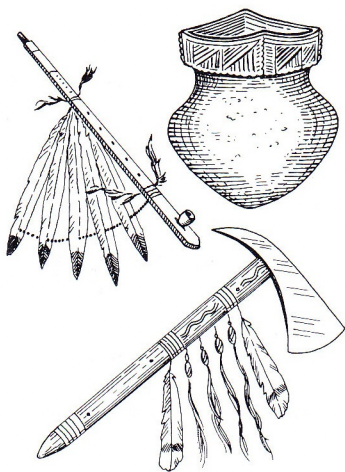
De zomer van het volgende jaar 1610 begon laat. Van de uitgehongerde mensen uit de nederzetting waren er hoop en al negen doorgekomen. Maar Champlain had Canada voor Frankrijk en voor zijn koning gered. Reeds zeven jaar eerder was Champlain voor het eerst naar Canada gekomen. Hij had

geprobeerd zich te vestigen op twee verschillende plaatsen. Nu was het hem eindelijk gelukt. De lange, moordende winter was voorbij. Champlain voer weer naar Frankrijk, beschreef de koning de moeilijke situatie en bracht nieuwe kolonisten naar Canada. Zij hadden runderen, schapen, geiten, zaaigoed, ploegen, complete werkhuizen, graanmolens, huisraad en zelfs enkele vrouwen meegebracht.

Champlain was een verstandig politicus. Hij was er allang in geslaagd in Canada geallieerden te maken. Twee Indianenstammen, de Huronen en de Irokezen, voerden onderling strijd. Champlain maakte de Huronen tot zijn bondgenoten. Maar het verbond met de Huronen leverde ook gevaren op voor de Franse kolonisten. Zij moesten deelnemen aan de gevechten van de Huronen tegen de Irokezen. Dat waren verschrikkelijke strijdtonelen : geluidloos slopen de roodhuiden naderbij, zij vielen bliksemsnel aan en doodden zonder genade hun tegenstrevers. De overwonnenen werden achteraf geskalpeerd.

Champlains expedities door de enorme Canadese wildernis.

*Vredespijp, kruik en tomahawk van de Indianen.
Begin 17de eeuw.*

Ook Champlain kon niet verhinderen dat veel gevangenen aan de martelpaal stierven. Hij was aangewezene op de vriendschap en de steun van de Huronen - zijn enige kans, want verder was er niemand die het voor de weinige Fransen had willen opnemen. Begeleid en verdedigd door de Huronen, drong Champlain het binnenland binnen. Daar was overschot van reden toe want destijds betaalde men enorme prijzen aan de Europese hoven voor kostbare pelzen. En Canada was onvoorstelbaar rijk aan pelsdieren.

Rivieren en stromen waren de toegangswegen tot de eindeloze wildernis van de Canadese wouden. Bruijsende draaikolken, dreunende watervallen versperden de weg - en vijandelijke Indianen. Met 60 kano's van zijn Huronen peddelde Champlain de Ottawastroom op. Vele mannen stierven door pijlen, speren en tomahawks, de strijdbijlen van de Indianen.

Vele Huronen eindigden aan de martelpalen van de Irokezen. Maar de Huronen wreekten zich verschrikkelijk : dorpen werden in brand gestoken, vrouwen en kinderen weggesleept.

Het kwam weer eens tot een regelrecht gevecht. De Huronen wilden een vijandelijk dorp bestormen dat beschermd was door een drie meter hoge verdedigingsmuur uit boomstammen. Champlain had geen keus - hij moest meedoen. « Op die manier kunnen wij het dorp niet innemen », zei hij, « we moeten een toren bouwen die hoger is dan de muur. Dan kunnen we van boven naar beneden schieten ! » Maar de Fransen konden met hun zware voorladers het moordend ritme van de vijandelijke pijlen niet bijhouden. Het zag er slecht uit. « Stop ermee » riep Champlain. Maar te laat : zwaargewond moest hij de terugtocht blazen, wat ternauwernood lukte. Zijn vrienden sleepten hem in een korf naar de kano's en vluchtten zo snel zij maar konden.

Op een van zijn tochten werd Champlain ook nog een ontdekker. Hij stootte op het Nipissingmeer en uiteindelijk op de Zoete Zee, zoals het grote Huronmeer door de Indianen werd genoemd.

Champlain genas weer van zijn zware wonden en zette zijn kolonisatiewerk planmatig verder. Zeven keer zeilde hij over de Atlantische Oceaan. Telkens haalde hij nieuwe kolonisten naar Canada. Champlain zette zich totaal voor hen en hun veiligheid in. Toen hij op kerstavond 1635 stierf, weenden 4.000 mensen, de eerste Frans-Canadezen, om de « Vader van Canada » zoals hij al een hele tijd werd genoemd. Momenteel leven er haast 4 miljoen mensen van Franse afkomst in Canada, dat in 1760 door de Engelsen werd veroverd en sedertdien behoort tot het Brits Gemenebest.

Dr. Hans-Otto Meissner

De grote ontdekkingsreizigers

Uitgever : A.-R. Bergereau, Esso Belgium N.V.

Alle rechten voorbehouden. Gehele of gedeeltelijke reproductie enkel met schriftelijke toestemming.

Tekst : Dr. Hans-Otto Meissner.

Gedrukt door ALBE N.V./DEURNE.

Kleurenillustraties.

Ary Bergen : blz. 10, 14, 15, 18, 22, 25, 29, 31, 34, 37, 40, 43, 54

Alex De Mulder : blz. 65 en 66

Günter Heesch : blz. 81, 86, 91, 94, 97, 103

Heinz Spohr : blz. 6, 51, 57, 59, 62, 65, 67, 73, 76, 84, 106

Dan Wanders : blz. 44, 45, 47, 70, 79, 99, 102

Omslag : Dan Wanders

Tekeningen en kaarten - Werner Friedrichs :

blz. 8, 9, 12, 13, 16, 20, 21, 24, 27, 30, 33, 35, 36, 38, 42, 48, 49, 50, 53, 61, 69, 74, 78, 92, 95, 98, 101, 105.

Inhoudstafel

Biografie van Dr. Hans-Otto Meissner	2
Woord vooraf van Gaston de Gerlache	3
Wereldkaart uit 1571	4
Leif Erikson. De eerste ontdekking van Amerika	6
Marco Polo's reis naar China - Miljoenenenschappen in bedelaarslomp	10
Christoffel Columbus ontdekt een nieuwe wereld	13
Vasco da Gama. De eerste zeereis naar Indië	17
Hernando Cortez veroverd Mexico	21
Francisco Pizarro. Het afschuwelijke einde van de Inca	25
Fernando Magellaan. 18 mannen zeilen de wereld rond	28
Francisco de Orellana. De gevangenen van de Amazone	31
Samuel Champlain in Canada	34
Francis Drake. De verschrikking der zeven zeeën	37
Kapitein Cook ontdekt 1.000 eilanden	40
Alexander Mackenzie. Dwars doorheen Noord-Amerika	44
Gerhard Rohlfs. In de bakoven van de Sahara	47
David Livingstone. Een leven voor Afrika	50
Henry Stanley. De rotsenbreker	53
Fritjof Nansen. Door nacht en ijs naar de noordpool	56
August Andrée. In een ballon over de IJzee	61
Adrien de Gerlache opent de zeeroute naar de zuidpool	64
Roald Amundsen/Robert Scott. Strijd om de zuidpool	66
Paul Graetz. Met de auto dwars door Afrika... 60 jaar geleden	68
Howard Carter. De gouden farao	71
Sven Hedin volgt de zijderoute	75
Hugo Eckener. Schepen in de lucht	78
Louis Blériot. De eerste vlucht over het kanaal	82
Hans Bertram. Zes weken in de hel	85
Heinrich Harrer. De vlucht naar Tibet	89
Edmund Hillary. Op de hoogste bergtop ter wereld	93
Auguste Piccard. De hoogste hoogte, de diepste diepte	96
Thor Heyerdahl. Kontiki en Ra	100
Wilfried Erdmann. 420 dagen alleen aan boord	103
Moderne wereldkaart 1971	108
Belangrijke data voor de ontdekking van de wereld	110